

Zoekstrategie

Zoekstrategieën voor succesvol zoeken

Vooraf gericht op zoeksystemen, bestanden met goed gestructureerde (bibliografische) beschrijvingen van documenten

Oriëntatie opdracht

Aanbieder: OvidSP

Bestand: PsycINFO

Zoek in 30 minuten:

- zoveel mogelijk tijdschriftartikelen
- in het Engels en Nederlands
- verschenen vanaf 2010
- over
- Therapie bij alcoholverslaving van jongeren en jong volwassenen. (Hebben die succes?)

Noteer zoektermen, aanpak en (tussen-)resultaat.

Zoekstrategie

doel:

- effectief en efficiënt tegemoet komen aan de informatie-behoefte van de aanvrager
(of je dat nu zelf bent of een ander)

belang:

zelfde testvraag uitgevoerd door meer zoekers:

- niemand meer dan 30% van totaal
- weinig overlap tussen resultaten
- beoordeling relevantie: 0-50%
- grote variatie in zoekstrategie

het lijkt dus goed naar verbetering te streven

Zoekstrategie

- **Waarover** zoek ik informatie? > onderwerp +
- **Wat voor** informatie zoek ik? > soort materiaal, niveau, ...
- **Waarvoor** zoek ik informatie? > oriëntatie (webzoekmachine?)
> volledigheid? (ook betaalde info)
> precisie (nadruk op vraaganalyse)
- **Waar(in)** vind ik die informatie? > bestandskeuze
- **Hoe** zoek ik daarin die informatie? > mogelijkheden bestand & systeem
> zoekstijl
- **Hoe goed** heb ik gezocht? > beoordeling zoekresultaat
> kwantitatief / kwalitatief
- **Hoe** kan ik het resultaat verbeteren? > aanpassing zoekprofiel

Waarover: Vraaganalyse Ontleden van de vraag:

Inhoud

- onderwerp

In- of beperken

- niveau
- soort / type informatie →
- taal
- tijdsperiode
- documenttype
- kosten
- aantal artikelen / documenten

Beide zijn van invloed op bestandskeuze en zoekstrategie

Vraaganalyse Ontleden van vraag in *aspecten*

Therapie bij alcoholverslaving van jongeren en jong
volwassenen

- 1. Therapie
- 2. Alcoholverslaving
- 3. Jongeren en jong volwassenen

Centrale aspect is : alcoholverslaving

! Soms zijn bepaalde aspecten niet te vertalen

Zoektermen

Synoniemen voor ieder aspect:

Therapie	Alcoholverslaving	Jongeren & jong volwassenen
Behandeling	Drankverslaving	Jeugd
Medicijnen	Drankmisbruik	Adolescenten
Psychotherapie	Alcoholisme	Pubers
Etc.	Etc.	Etc.

VOGIN

Zoektermen

Termen vertalen in het engels:

Therapy	Alcohol addiction	Youth & young adults
Treatment	Alcohol abuse	Youngsters
Drugs	Alcoholism	Adolescents
Psychotherapy	Etc.	Etc.

*Vakterminologie ontleen aan:
vakwoordenboeken, thesauri, lexica etc*

VOGIN

Waar(in) vind ik de informatie?

Welke database?

Welk andersoortig systeem?

Webzoekmachine of database?

Antwoord op die vraag is van belang voor het soort zoekstrategie dat je op moet zetten

Waar(in) vind ik de informatie?

Webzoekmachine of database?

Waarom je in zoekmachines altijd te veel vindt
(en lang niet alles relevant)

<u>google</u>	<u>database</u>
• ~300 miljard	• ~100.000 – 30 miljoen
• (vrijwel) full-text zoeken	• (vaak) alleen ti+ab+trefwoorden
• niet beperken op standaard/ gecontroleerde terminologie	• vaak mogelijk in te perken op alleen trefwoorden / categorie

Waar(in) vind ik de informatie?

Webzoekmachine of database?

Waarom je in zoekmachines toch lang niet alles vindt

<u>google</u>	<u>database</u>
<ul style="list-style-type: none"> • nodigt niet uit tot gebruik van OR (voor synoniemen) • geen truncatie <i>(maar wel enkel/meervoud + ?)</i> • geen vraag-expansie via gecontroleerd vocabulair (~ voor synoniemen) • relevante resultaten verdrinken in de massa 	<ul style="list-style-type: none"> gericht op Booleaans zoeken met OR wel truncatie soms (automatisch) vraag-expansie via afgekapte onderwerpcodes of related/narrower termen in thesaurus (<i>explode</i>) --

Hoe zoek ik: Na bestandkeuze - let op bestandsstructuur

Velden die inhoud representeren

<u>Algemeen</u>	<u>PsycINFO (OvidSP)</u>	<u>web</u>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>gecontroleerde terminologie:</i> • Descriptoren • Classificatie codes • Onderwerpspecifiek 	<ul style="list-style-type: none"> SH of DE: subject headings CC of CW: classification codes AG: Age Groups 	<ul style="list-style-type: none"> <i>niet</i> <i>niet</i> <i>niet</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>ongecontroleerde terminologie:</i> • Titel en samenvatting • Volledige tekst • Ongecontroleerde trefwoorden 	<ul style="list-style-type: none"> Title (TI), Abstract (AB) niet Identifier (Key Concepts(ID)) 	<ul style="list-style-type: none"> <i>intitle:</i> ☒

Na bestandkeuze - let op bestandsstructuur

Velden voor inperken / beperken zijn bijv:

<u>Algemeen</u>	<u>PsycINFO (OvidSP: Limit)</u>	<u>web</u>
• Publicatiejaar	YR: Year of Publication	<i>date</i>
	UC: Update Code	
• Document type	DT: Document Type	<i>filetype</i>
• Taal	LG: Language	<i>language</i>
• Land	LO: (Population) location	<i>domain, country</i>
• Methode	MD: Methodology	

Welke velden in een bestand bij OvidSP:

! voor bestandsnaam = Database Field Guide
of via Search Fields

Zoekprofiel

Omzetten van (inhoudelijke aspecten van) de vraag in zoektermen van het bestand.

Rekening houden met:

- 1. Volledigheid vraagformulering
  - alle aspecten opnemen ?
  - *education* in onderwijskundig bestand of *behavior* in psychologisch bestand; deze begrippen discrimineren niet
  - sommige aspecten zijn niet of lastig te vertalen: bijv.: *invloed van ...*
- 2. Specificiteit zoektermen
  - hoe specifiek ?
  - multidisciplinair bestand met brede terminologie of vakspecifiek bestand met vakspecifieke terminologie
  - ook "te" specifieke ?
  - wat wordt bijv. bedoeld met *therapie?*

Zoekprofiel

Indien een gecontroleerde indextaal beschikbaar is:
Omzetten van termen voor aspecten in:

- thesaurustermen
  - thesaurus: lijst met standaardtermen om onderwerpen aan te duiden, waarbij ook onderlinge relaties tussen termen zijn weergegeven: specifiekere, bredere, verwante termen
- classificatiecodes
- subject headings
- bedrijfsnamen
- product-codes
- chemische stoffen .....

VOGIN

Thesaurusingangen

Term		Alcohol Drinking Patterns
Used For	→	Drinking (Alcohol)
Broader term	→	Drinking Behavior
		Drug Usage
Narrower term	→	Alcohol Abuse
		Alcoholic Intoxication
		Social Drinking
Related term	→	Alcoholism
		Binge Drinking
		Blood Alcohol Concentration
		Underage Drinking

VOGIN

Thesaurusingangen

Alcoholism

[Used For]

Alcohol Addiction
Alcohol Dependancy

[Broader Terms]

Addiction
Alcohol Abuse

[Narrower Terms]

Alcoholic Psychosis

[Related Terms]

Acamprosate
Alcohol Drinking Patterns
Alcohol Intoxication
Alcohol Withdrawel
Children of Alcoholics
Fetal Alcohol Syndrome
Nutritional Deficiencies
Sobriety
Toxic Disorders

VOGIN

Thesaurusingangen

Treatment
F Therapy
N Adjuvive Treatment
Adventure Therapy
Aftercare
Alternative Medicine
Behavior Modifiction
Bibliotherapy
.....
Psychotherapy
..(40 NT's)
R Caregivers
Case Management
...(51 RT's)

Psychotherapy
F Reconstructive Psychotherapy
B Treatment
N Adlerian Psychotherapy
Adolescent Psychotherapy
Analytical Psychotherapy
Autogenic Training
Behavior Therapy
Brief Psychotherapy
Child Psychotherapy
Client Centered Therapy
...(43 NT's)
R Cognitive Therapy
(15 RT's)

VOGIN

Gebruik thesaurus bij OvidSP

- Search Tools
  - Selecteren Thesaurus
  - Intypen term
  - toont termen, zoekt **niet**
  - Explode
    - zoekt documenten met thesaurusterm en alle NT's (+ NT's)
  - Focus
    - Alleen als thesaurusterm
- **Enter term:** alcoholism
- Termset wordt getoond
- Aanvinken (gewenste) termen
- **Continue**
- Exp Alcoholism/
- *Alcoholism/

VOGIN

Query expansie bij OvidSP en Pubmed

OvidSP

- "niet automatisch"
Basic Search:
kiezen: include related terms
- "automatisch"
Advanced Search
default: Map term to subject heading

Pubmed

- systeem kijkt of daarmee corresponderende thesaurusterm bestaat en zoekt daar (ook) op
NB: maar NIET als je een term truncateert !
- als je dat niet bewust "uitzet", zal standaard **explode** op die thesaurustermen worden uitgevoerd

VOGIN

Inhoud achterhalen specifieke indexen bij OvidSP

- Search Fields
  - Klikken op term = uitleg
  - Aanvinken + display index = overzicht
- Age groups
  - Bijvoorbeeld:
Aanvinken Document Type + View index:
Eerst numerieke waarden verlaten: 2000
Vervolgens alle omschrijvingen: bibliography
  - Voorbeeld zoekopdracht bibliography.dt.
  - 100.ag. Postings 314694
  - 120.ag. Postings 8647
  - ...
  - 180.ag. Postings 166777
  - 200.ag. Postings 233196
  - 300.ag. Postings 883671
  - ...

Zoekprofiel

Indien géén indextaal aanwezig: gebruik 'vrije termen'

Zorg daarbij voor:

- woordvarianten (*spelling, vervoegingen, samenstellingen, ...*)
gebruik bijv. *bekijken indexen*
- synoniemen
- verwante begrippen (*ruimere, specifiekere*)
- quasi-synoniemen (*ook: antoniemen*)
- acroniemen & afkortingen

pas zo mogelijk truncatie toe (op web zeldzaam)

Zoektermen descriptorren of vrije termen ?

1. **Database** gerelateerde argumenten

- beschikbaarheid descriptorren (thesaurus)
- voldoende specifiek
- beoordeling kwaliteit indexering
  - let op jaar van invoering term
- een of meer databases !!!

2. **Vraag** gerelateerde argumenten

- aard van de termen
  - eenduidige / meerduidige termen
- aard van de vraagstelling
  - zoveel mogelijk, enkele relevante

Relaties tussen zoektermen

- termen voor één aspect:OR
adolescents OR youth OR students OR young adults
- (groepen) termen voor verschillende aspecten : AND
adolescents and alcohol and treatment

Relaties tussen zoektermen

Waar mogelijk 'AND' ondervangen door:

- specifiekere indextermen
- tekstoperatoren (nabijheids-operatoren)

Bijv.: houding van ouders t.o.v. alcohol gebruik van jongeren:

NIET: attitudes AND parents AND alcohol AND drinking AND adolescents

Resultaat o.a.:

houding van ouders t.o.v. jongeren

houding van jongeren t.o.v. ouders

houding van jongeren of ouders t.o.v. derden

WEL: parental attitudes, alcohol drinking patterns (descriptors)

parental ADJ2 attitudes, alcohol ADJ2 drinking (vrije termen)

[elders:] parental W/3 attitudes, alcohol W/3 drinking

VOGIN

Interactief zoeken: zoekstrategie

- bouwsteen- of blokkenmethode
  - bij meerdere inhoudelijke aspecten in goed ontsloten bestand (*zoals eerdere uitwerking*)
  - bij zoekmachines ook mogelijk
    - meestal vraag in één keer formuleren (zoekregel daarvoor vaak nogal kort)
    - daarbij kun je wel stap voor stap inperkingen aan zoekregel toevoegen
- "best match" methode
- meest specifieke eerst
- citatie zoeken

VOGIN

Interactief zoeken: zoekstrategie

- bouwsteen- of blokkenmethode
- "best match" methode
  - bij zoekmachines
  - ook bij sommige hosts varianten hierop
- NB: bij zoekmachines impliceert dit AND tussen de termen*
- meest specifieke eerst
- citatie zoeken

Interactief zoeken: zoekstrategie

- bouwsteen- of blokkenmethode
- "best match" methode
- meest specifieke aspect eerst
  - bij zeer specifiek begrip of specialistisch bestand
    - eerst alleen op dat specifieke aspect zoeken en afwachten of dat misschien al goed resultaat geeft
    - zo nodig verder combineren met tweede concept om minder, maar meer relevant resultaat te krijgen (Morita therapy)
- citatie zoeken

Interactief zoeken: zoekstrategie

- bouwsteen- of blokkenmethode
- "best match" methode
- meest specifieke aspect eerst
- citatie zoeken
  - goede uitgangspublicatie of webpagina
welke (meer recente) publicaties citeren dit artikel?
welke andere webpagina's linken naar deze pagina?
  - speciale bestanden
    - citatie-indexen
    - web of science
    - scopus
    - google scholar
  - webzoekmachines
(meeste)
link: <http://www.blbla.nl/leuk.html>

VOGIN

Interactief zoeken: Aanpassen zoekprofiel

opbrengst te klein :

- aspect weglaten
- aspect ruimer definiëren (*vraag-expansie / term-uitdij methode*)
  - toevoegen van synoniemen, specifiekere termen,
  - gebruik van ruimere termen,
  - gebruik van truncatie.
- met hulp van:
  - aanvrager
  - thesaurus (Mapping met Explode: toevoegen NT's)
  - gebruik index search fields
  - termen uit gevonden referenties
  - naslagwerken
  - uitbreiden aantal doorzochte velden:
    - bijv. descriptor ook als vrije term
- opnieuw beginnen (andere database?)

VOGIN

Interactief zoeken: Aanpassen zoekprofiel

opbrengst te groot / onvoldoende relevant : (uitdunnen / indikken)

- toevoegen extra aspect (*meer AND*)
- aspect specifiek definiëren door:
  - termen weglaten (*minder OR; welke term is boosdoener?*)
  - specifiekere termen (*uit thesaurus*)
- beperken van aantal doorzochte velden:
  - alleen descriptor
  - alleen (major) descriptor [Focus]
  - beperken tot titelwoorden (*ook op web: beperken tot <.ti.>*)
- vervangen van AND door nabijheids-operatoren (adjX)
- termen uitsluiten met NOT
- limiteren op "wenselementen":
  - taal, jaren, deel database
  - *ook mogelijkheden bij zoekmachines*

Samenvatting & opdrachten

- Besteed aandacht aan goede zoektermen
- [Kies het goede bestand (bestanden)]
- Gebruik de mogelijkheden van het bestand
  - gecontroleerde terminologie
  - gecontroleerde velden
- Gebruik de mogelijkheden van de zoektaal
  - bladeren in de indexen (search fields)
  - mapping
  - exploderen / focus in de thesaurus
  - limiteren met bepaalde velden
- Gebruik de mogelijkheden van zoekmachines